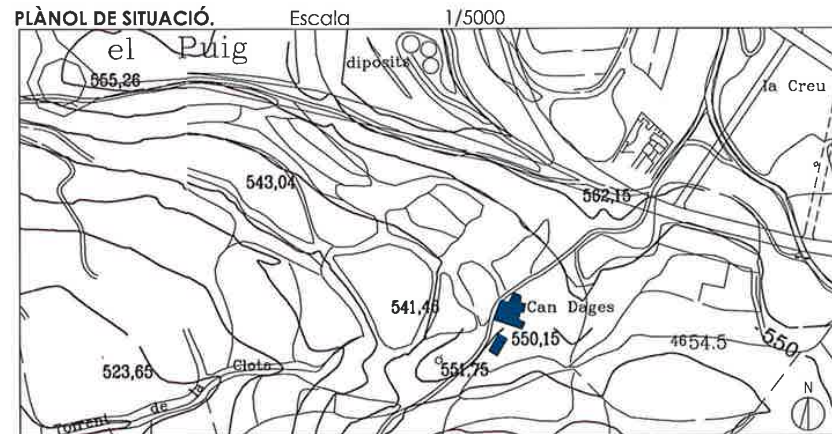

DENOMINACIÓ :	Mas can Dagès
Altres denominacions:	Serramala; Galliners (F. Solà l'atribueix al Vilar de Dalt, molt pròxim).
DADES CADASTRALS:	08285A002000460000FF
UTM :	X: 439643 Y:4654512
SITUACIÓ :	Camí que porta a la Teuleria d'en Parrella i a Espadamala. Àmbit Rural que limita al nord amb el nucli urbà, al sud dels dipòsits d'aigua.
DATA DE CONSTRUCCIÓ :	Origen: segle XIII (Galliners). Reformada durant el segle XX.
TIPOLOGIA :	Arquitectura residencial rural
CONTEXT :	Rural, al sud del nucli urbà per l'àmbit de la Creu i dels dipòsits d'aigua. Vessant sud en sòl d'explotació agrícola i ramadera, presenta a l'oest el torrent de la Clota i al sud-est el torrent de Masnou.
RÈGIM URBANÍSTIC :	
Planejament Vigent:	Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.
Classificació:	Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Zona Rústica de Protecció situada dintre Sòl de Reserva Agrícola i Ramadera (Zona R1)

Ferran Caparroz Pérez

DESCRIPCIÓ:

Masia de petites dimensions, formada per diversos cossos i ampliacions adossades a una part primària que ha quedat totalment envoltada. El conjunt ha adquirit una forma amorfa. Aquest cos primer, fet de tàpia, és de planta rectangular i de planta baixa i un pis, amb coberta de teula àrab a dues vessants, de carener perpendicular a la façana principal, orientada a sud amb certa inclinació cap a l'oest. Accedint des del nucli urbà, l'aproximació a l'edifici es produeix per la banda contrària nord-est.

Els afegitons són fets de mamposteria o maó i amb teulades independents, les obertures són generalment emmarcades de maó i les llindes fetes amb maó o fusta.

L'ampliació més important es troba a la part davantera, en què una prèvia porxada, de planta baixa i un pis sustentada per pilars de maó, fou tancada amb maó i reforçada per biguetes prefabricades de formigó, per ser incorporada a l'habitatge. Aquesta part és coberta per una teulada de vessant perpendicular al sentit general de la part original, cosa que accentua la morfologia irregular del conjunt. Aquest porxo presenta un pòrtic obert per permetre el pas al portal principal. Aquest es troba encara en la façana primària, en segon pla, i entre l'obra de maó que constitueix els brancals, encara s'hi troben alguns carreus originals de pedra natural. La llinda és de fusta.

Els entorns són petites ondulacions de margues, cobertes de feixes de camps d'explotació agrícola. A l'oest, el torrent de la Clota, i a l'est, el de Masnou.

EVOLUCIÓ D'USOS:**Original:**

Masia

Actual:

Masia

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Regular. Presenta problemes de degradació sobretot pel que fa als revestiments exteriors, a causa de les humitats del terreny. El conjunt està molt desfigurat pels afegitons i sobretot per la part nova davantera, que amaga la façana original.

VALORACIÓ:

Exemple de mas popular, amb orígens al segle XIII, de reduïdes dimensions, humil i sense elements puntuals a destacar. Representa part del patrimoni rural de Torelló.

DADES HISTÒRIQUES:

Fortià Solà situa el mas Galliners al segle XIII. Al Registre de la Propietat núm. 146 apareix el nom de Casa d'en Dagés, abans Galliners. Ens diu que té 9 quarteres i ½ quartà (1 quartà equival a 1/12 part d'una quartera o a 4 picotins). Ens diu que és de domini directe i en franc alou del Duc de Medinaceli i Marquès d'Aitona, senyor del vescomtat de Cabrera des de 1722.

És la casa de camp, 66 de la vila (placa ceràmica blanca amb les lletres CDS), 14 en la numeració més moderna.

Fins l'any 1865 n'era propietari en Domènec Vila i Dachs, que va rebre per herència del seu pare Pau Vila. Eren veïns de Vic. Passà a ser de Marianna Paradaltas i Font de Casals, i d'aquesta al seu fill, Josep Casals i Paradaltas (Pereddallas).

Sobre la finca pesava una hipoteca. El 1896, en Pere Llorà i Massó, de Viladrau, en comprà el dret d'adquisició de la hipoteca. El 1900, els propietaris eren els tres fills, Ramon, Antoni i Maria Casals i Soler. L'Antoni vengué la hipoteca a Francesc Vidal Puig l'any 1911, mentre que els altres dos germans en tenien dues terceres parts.

La partició de les terres de la propietat va afavorir l'aparició de diversos propietaris. Vicenç Orriols Puigmalrich (Puigamalrich), propietari de terrenys de la finca, vengué, l'any 1977, una parcel·la de terra a Jaume Ferrer Clara i Maria Montagut Comellas per 90.000 pts.

L'any 1979, els hereus de Manuel Font Feyner tenien terrenys de la finca. Aquests vengueren dues parcel·les de terra a Josep Carrera Font.

Com podem veure és una propietat que s'ha anat dividint per herències o vendes.

Jaume i Joan Sanglas Pladevall varen comprar la casa i una part de les terres de la propietat als germans Casals l'any 1913. El seu fill, Josep Sanglas Vidal va heretar la propietat. Actualment, Joan Sanglas Font és el propietari del mas.

El mas és de petites dimensions, 63 m² segons el registre. Conserva una part de la paret de tàpia antiga amb un sòcol de rocs. L'actuació més important es va realitzar l'any 1993. En aquella reforma es construí un porxo i s'amplià la part habitable de la primera planta. Alguns mòduls moderns s'han afegit a la casa o al voltant d'aquesta.

El seu entorn és força sec. Els terrers margosos de la serra de Galliners, força aixaragallats, comparteixen espai amb els camps de conreu. Una petita formació arbòria la trobem a la falda del turó del Vilar de Dalit, mas proper a Can Dagès.

BIBLIOGRAFIA:

Gràfica:

- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Ordenació del Sòl No Urbanitzable, E.1:5.000. Torelló 1999.

Escrita:

- Registre de la Propietat del Districte de Vic. Finca 146, secció Torelló.
- AMT, Cadastres de 1976, 1977 i 1979.

PROTECCIÓ:

PATRIMONIAL: CAP.

Es tramitaran les llicències d'obres d'acord amb el que estableixen els articles 47-51 del TRLUC.

AEAP

Qualsevol obra que afecti al subsòl, d'una "Àrea d'expectativa arqueològica o paleontològica", el promotor prèviament s'haurà de posar en contacte amb el Àrea de

Coneixement i Recerca del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, per tal de programar una intervenció arqueològica o paleontològica, d'acord amb el que preveu el Decret 78/2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

HNNFS

L'entorn està inclòs en el P.E.U. del catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic de Torelló, com a HNNFS(Hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre). És un element del catàleg que té a menys de 200 m. de distància hàbitats d'interès comunitari. Concretament :

"6220 Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietalia*). Hàbitat d'interès comunitari amb caràcter prioritari situat al voltant de l'edifici".

